

[Aksel Larsen.]

Begreberne ved snart at snakke om Nationalisering og snart om Socialisering og ikke gøre nogen egentlig Forskel, men egentlig mene det samme. Jeg er af den Opfattelse, at det, man kan gøre i det kapitalistiske Samfund, vi befinder os i, er, at man kan nationalisere en Industri eller Virksomhed, men jeg tvivler paa, at man kan kalde det for Socialisme, for jeg tvivler paa, om man kan indføre Socialisme midt i et kapitalistisk Samfund. Jeg indrømmer, at det er nogle teoretiske Betragtninger, men jeg vil altsaa gerne, at man skal være klar over, at det, vi har tænkt os at gøre, er Nationalisering, det vil sige Samfundets, altsaa Statens eller Kommunens Overtagelse af den paagældende Virksomhed, Industri eller Trust. Jeg gaar ud fra, at naar det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch siger Socialisering, mener han reelt og praktisk det samme. Nu siger det ærede Medlem, at det vil man ikke skride til, det ønsker Socialdemokratiet ikke. Socialdemokratiet vil være tilfreds, hvis det gennem Udbyttekontrol og paa anden Maade kan naa sit principielle Maal uden at skride til det, han kalder Socialisering. Jeg begynder efterhaanden at komme lidt i Vildrede med, hvad Mening er. Under Valgkampen i 1945 fik vi at vide, at det eneste Parti i Danmark, der vilde Socialisere, var Socialdemokratiet, og det skulde gennemføres, ikke ved Udbyttekontrol o. s. v., men der skulde socialiseres; nu, da det drejer sig om en konkret Sag, faar vi at vide af det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, at man ikke skal socialisere, men lave Udbyttekontrol o. s. v. Jeg kan ikke faa det til at rime.

Dernæst vil jeg sige til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, at han synes at have glemt, hvad der skete i Fjor og tidligere. I Fjor stillede vi Forslag om Socialisering af Sukkerfabrikkerne. Det gik Socialdemokraterne imod, ikke med den Motivering, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch nu anførte, men med en helt anden Motivering, idet de sagde: Vi vil saa gerne nationalisere Sukkerfabrikkerne, men det er Pjæt at stille et saadant Forslag, naar vi har en Venstreregering; hvis vi ikke havde haft en Venstreregering, vilde vi stemme for det kommunistiske Forslag. Vi konstaterede, at dette var i temmelig afgørende Modstrid med Socialdemokratiets Standpunkt i 1912, da vi ogsaa havde en Venstreregering. Dengang stillede Socialdemokratiet selv Forslag om Socialisering eller Nationalisering af Sukkerindustrien, og det generede

aldeles ikke, at vi ikke havde en socialdemokratisk Regering.

Dengang, altsaa i 1912, havde man det Standpunkt, at man udmærket vel kan nationalisere — eller man maa for min Skyld populært kalde det socialisere —, selv om man har en Venstreregering; i 1946 siger man: Vi vil saa gerne nationalisere, men da vi har en Venstreregering, er det Pjæt at tænke paa det. Men i 1947 kommer det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch og siger: vi vil overhovedet ikke lave saadan noget, vi vil være tilfredse med en Udbyttekontrol. Jeg har ikke noget imod at diskutere noget af de tre Standpunkter; jeg beder blot Partiet om at finde sine egne Ben og oplyse, hvad det i Grunden mener, saa vi ved, hvor vi har det, og hvilken Stilling vi skal tage.

I øvrigt er Lovforslaget i alt væsentligt udformet som den hidtil gældende Lov, og andet kunde man formodentlig ikke forvente, og jeg vil gerne sige, at andet kunde man vel egentlig heller ikke forlange af Ministeriet, for efter de Drøftelser, der har været gennem snart et Aar, og efter de Aftaler, der blev truffet i Fjor om, at Lovforslaget skulde komme meget tidligt i Aar, er det i Grunden slet ikke saa urimeligt, at man skærer Lovforslaget til over den hidtidige Læst og siger til Rigsdagen: nu har I god Tid til at arbejde med det, der er gjort et godt Forarbejde, og nu kan I se, hvad I vil gøre ved det.

Jeg vil imidlertid sige derom, at efter min Mening maa man have gjort Loven noget klarere, end den hidtil har været, saa det ganske tydeligt fremgaar af den, at alt her i Landet fremstillet Sukker — ja, jeg kunde sige: Sødestoffer — forvaltes og fordeles af Samfundet, det vil sige af Staten, saa man ikke har en Sukkerordning, hvorefter alt det, der bliver raffineret til Melis, er inde under Statens Rationering og fordeles dels til Hjemmemarkedet, altsaa til private Forbrugere og til Industrien, og dels til Eksport, medens det, der ikke raffineres til Melis, er uden for enhver Kontrol, og det kan Privatfolk skalte og valte med, som det passer dem. Her maa man have en Ordning, saa man ved, hvor man er henne. Jeg staar ikke ubetinget som Talsmand for, at det Sukker, der fremstilles af Saftroerne, absolut skal anvendes til at forøge Forbrugernes Rationer, selvom en Ekstraration Syltesukker i Efteraaret vilde være uhyre velkommen, og jeg tror ogsaa, det vilde være nationaløkonomisk gavnligt at faa den, men man kan ogsaa se paa Industriens Beskæftigelsesgrad og se, om den kan faa større Tilskud end nu.